

Martin Lervik wrote about his experience meeting with the old Copper Beech this fall in Norsk Shakespeare tidsskrift (in Norwegian) in a joint review with Marie Bergby Handeland's 'Kirkedanseren'. (Read the whole review here in full (behind payment wall):

<http://shakespearetidsskrift.no/2020/11/konstruerte-situasjoner>

(The part concerning 'Kirkedanseren' alone is removed here under):

«Konstruerte situasjoner

Vi går nå inn i den andre nedstengningen under pandemien, og kunsten og utelivsbransjen skal på symbolsk vis tas - nå mener regjeringen alvor! Selv om Ikea, H&M og Oslo City får holde åpent som før; et viktig jærtegn på at det som trumfer samholdet, naturen og religion, er kapitalismen.

Tekst: Martin Lervik

LATERNA: Tree Talks

Konsept: Marianne Skjeldal, Inger-Reidun Olsen.

Utøvere: Ingvild Langgård, Terje Tjøme Mossige, Fernanda Branco, Pernille Bønkan, Sara Rönnbäck, Daniel Slåttnes, Marianne Skjeldal, Inger-Reidun Olsen.

I samarbeid med: Blodbøken; Terje Tjøme Mossige, Fernanda Branco

Vår Frelers gravlund, 12. september

Under pandemien som har preget 2020, har nærhet vært en del av problemet. Men føringer for blant annet hvor mange som kan oppholde seg i samme rom, kan gi muligheter for andre måter å tenke koreografi og dans på. Jeg har deltatt på forestillingene Tree Talks av Laterna og Kirkedanseren av Marie Bergby Handeland.

Inntil naturen

Jeg har fått beskjed om å møte opp ved inngangen til Vår Frelers Gravlund, der Wessels gate munner ut i Ullevålsveien. Der møter jeg en av utøverne i Tree Talks, Inger-Reidun Olsen, samt to andre deltagere. Olsen forteller om den to år lange prosessen, som har vært å jevnlig besøke fire gamle og særlig fremtredende by-trær i Oslo. Kunstnerne i Lanterna, som består av førstnevnte og Marianne Skjeldal, har gjennom en rituell praksis tilbragt tid, vært i et fysisk nærvær og samtale med trærne. Tanken er at man gjennom en kroppslig praksis sammen med denne ikke-menneskelige veksten, kan åpne opp for en dialog med naturen og mulige holdningsendringer: Hva kan treet fortelle oss?

Treet vi skal snakke med er blodbøken som vokter over Ibsens grav. Bøken er over 120 år gammel, kan Olsen informere oss om, og den er lett å få øye på med sin nesten helsvarte stamme og mørkerøde blader (derav navnet). Det mest fremtredende ved treet er den brede stammen og konturen, det tar sikkert flere minutter å gå rundt hele treet's ytterkanter. Jeg kjenner på en ærbødighet i møte med denne massive tilstedeværelsen. Vi blir instruert til å innsisere treet nærmere, betrakte, klatre og ta på det. Jeg kjenner på den kalde og tungt tatoverte overflaten, et håpløs romantisk innrisset håp om evig kjærlighet: Hjerter med initialene skåret ut med plusstegn, noen med årstall. Jeg lurar på hva treet tenker om menneskehetens klisjeer.

Vi avslutter ritualet med å drikke marikåpe-eliksir fra plenen rundt, og en meditasjon for å komme enda nærmere. Vi setter oss inntil bøken og lukker øynene, Olsen guider oss gjennom en meditatív tilstand for å koble oss til treet. Jeg forsøker å se for meg hvordan jeg kan bli en del av blodbøken, og i en brøkdel av et sekund kjennes det ut som om jeg smelter sammen med den tykke stammen. Vi får beskjed om å åpne øynene, og bruke den tiden vi trenger for å komme tilbake til oss selv.

Tree Talks er en økotopisk tilnærming til det som omgir oss, det levende og tungt misforståtte. Vi er på mange måter avhengig av treet, og treet av oss. Å tilrettelegge møter mellom trær og folk gir assosiasjoner til en 70-talls stereotypi, en alternativ grønn bevegelse med hamp, batikk og treklemming. Med tanke på hvordan menneskeheten har behandlet naturen, og fortsatt driver rovdrift på den, er et kollektivt ritual for å nærme seg naturen med litt treklemming, kanskje den veien som skal til for å dyrke sympati og forståelse for det økologiske.

Kroppspolitikk

I 1920 iscenesatte Nikolai Evreinov *The Storming of the Winter Palace*, en masseteaterforestilling som tok for seg Oktoberrevolusjonen ved Vinterpalasset i Petrograd 1917. Forestillingen var kanskje en av de første i sitt slag, med til sammen over 8000 utøvere, blant disse ballettdansere, sirkusartister, skuespillere og amatører. Det hele ble bevitnet av 100 000 tilskuere. Her ble revolusjonen gjort til teater gjennom masseteaterformens ritualistiske og utopiske fremstilling, og publikum — eller folket, ble gjenskapet i rollen som proletariatet. Den russiske revolusjonen førte altså også med seg endringer som ble synlige i teatret, og teatret fikk en viktig plass i det postrevolusjonære samfunnet.

Masseteaterforestillingen var unik i størrelse, men kan kanskje samtidig ses som del av en tendens i tiden: Fremveksten av deltakerbasert kunst knyttes tett opp mot sosiale og politiske hendelser i Europa i dette tidsrommet. Det å minske avstanden mellom utøverne og tilskuerne ble viktig for 60-tallets avantgardeteater, og da særlig som kritikk av forbruk og kapitalisme. Vektleggingen av nærhet var avgjørende, og i dette rammeverket ble fysisk involvering betraktet som en vesentlig forløper for sosial endring. Spørsmålet om deltakelse ble stadig mer uløselig fra spørsmålet om politisk engasjement. Kroppen til tilskueren ble et viktig medium for å forstå endringspotensialet i kunstopplevelsen, ikke bare gjennom instruksjoner eller interaksjon, men også i forhold til hvor man plasserer den og i nærhet til hva.

Foto: LATERNA

Overførbare framtidsutsikter

Etter å ha overlevd den digitale scenekunstvåren har det vært spenning knyttet til hvordan scenekunstheltet ville løse problemer knyttet til de nye koronarestriksjonene. Mange opplevde at institusjonene hadde sviktet, og spørsmål knyttet til om de i det hele tatt var villig til å møte feltet og finne alternativer lå tykt i luften. Foreløpig har restriksjonene først og fremst blitt "løst" ved å spille de allerede planlagte forestillingene med færre publikummere i salen og (i noen tilfeller) kompensere for dette ved å spille flere forestillinger per kveld. Selv om Tree talks og Kirkedanseren også var planlagt før pandemien slo ut, fremstår de som en viktig påminnelse om at det finnes andre måter å være sammen og skape dialog og intime opplevelser på, formater som ikke nødvendigvis trenger et konvensjonelt teaterrom. Å tenke utenfor blackboksen er en løsning som både kan opprettholde publikumstallene, men også gi kunstnerne utfordringer med tanke på utholdenhet og nærkontakt. Slik kan altså problematikken knyttet til restriksjoner, som mest sannsynlig vil være aktuell i lang tid fremover, behandles kunstnerisk og ikke bare praktisk.»

(Publisert 09.11.2020)